

Az Észak-magyarországi régió LHH-s kistérségei fejlesztési stratégiáinak összefoglalása¹

ABAÚJ-HEGYKÖZI KISTÉRSÉG (Dernei Balázs)

Összefoglaló a kistérség helyzetéről

Az Abaúj-Hegyközi Kistérség Borsod–Abaúj–Zemplén megye északi részén, a Hernád folyótól Keletre, a Zempléni hegység irányában terül el, Szlovákiával határos. Területe: 44 105 km², népessége: 15 448 fő, népsűrűsége 35 fő/km².

Tipikusan aprófalvas kistérség: a 24 településből egyedül a két város (Abaújszántó, Gönc) lakosság száma haladja meg a 2 000 főt, az 500 főnél kisebb települések száma 14, zsáktelepülések száma 7. A legnagyobb lélekszámú település Abaújszántó 3 388, a legkisebb Sima 24 fővel.

1960-hoz képest a kistérség népességének közel felét, 41%-át elveszítette.

A térség legnagyobb problémája a munkahelyek hiánya, ami a munkahelyteremtés egyik alapját képező megfelelő humán erőforrás nem megfelelő minőségére, és a másik alapot jelentő infrastruktúra fejletlenségére vezethető vissza. A foglalkoztatottak aránya 37,1 %, az inaktív keresők aránya 36,1 %, a munkanélküliek aránya: 23,78 %

Ennek megfelelően lényeges az oktatás, nevelés, valamint tehetséggondozás infrastrukturális és humán feltételeinek megteremtése, fejlesztése és korszerűsítése, kiemelten kezelve a roma és hátrányos helyzetű fiatalok tanulását és továbbtanulását. Fontos ezen intézmények működésének összehangolása és a térségi specifikus igényekhez igazítása.

A másik alapvető fejlesztési terület a szociális intézmények fejlesztése, és az életmód-egészségprogramok beindítása, közösségi terek fejlesztése és közösségfejlesztési folyamatok beindítása.

A két pillér együtt megfelelő alapot képez a térség hosszú távú, fenntartható felzárkózásához, majd fejlődéséhez.

A hosszabb távra szóló fenntartható felzárkóztatási célú fejlesztéseket javasolt kombinálni a rövidebb távú, gazdaságfejlesztést és általában az életminőséget és felzárkóztatás gondjait érintő fejlesztésekkel, mint például az infrastrukturális feltételek javítása, a térség szervezeti szintjének növelése.

A kistérség jövőképe, stratégiai fejlesztési irányai

A tervezett forrás nyilván nem old meg minden fejlesztési feladatot, de felhasználása akkor hatékony, ha olyan indító lendületet, felkészültséget eredményez a térségben, amelynek révén a további fejlesztési lehetőségek is megnyílnak.

Az LHH Program társadalmi elfogadása miatt különösen fontos, hogy lehetőség szerint minden településen valósuljon meg fejlesztés.

Elérni kívánt eredmények:

- Társadalmi oldalon elindul a szükséges szemléletváltás.
- Gazdasági oldalon növekedik a külső-belső fejlesztési, befektetési aktivitás.
- Összességében, térségi szinten javulás következik be a szervezeti és abszorpció kapacitás terén.

¹ Az összefoglalók az LHH Programok tervezését segítő, a Regionális Fejlesztési Holding által összefogott szakértői hálózat működése közben készültek 2009-ben.

LHH-s Projektsomagok	100%=2447 millió Ft
A tervezés folyamán 7 db projektsomag került kidolgozásra.	
1. Oktatásfejlesztés	
1.1 Komplex szakképzés (Abaújszántó – Gönc kistérségi pólusok)	
1.2 Oktatást kiegészítő fejlesztések (könyvtár, tehetséggondozás, diáksport, úszásoktatás)	
1.3 Alapfokú oktatás fejlesztése - továbbképzések, speciális szakemberek képzése (logopédus, gyógypedagógus), pedagógiai programok módosítása, integrált pedagógiai programok	
1.4 Oktatási infrastruktúra fejlesztése (bölcsőde-, óvoda-, iskolafelújítás, digitális tábla, speciális informatikai fejlesztések)	
2. Roma és hátrányos helyzetű közösségek fejlesztése	
2.1 Közösségfejlesztés	
2.1.1 Iskolán kívüli foglalkozás (közösségi ház, tanodák, tematikus szakkörök)	
2.1.2 Ifjúsági szervezetek, tömegsport (sportolás infrastrukturális háttérének megteremtése)	
2.1.3 Animátori funkciókat ellátó szakemberek megbízása, kulturális programcsomagok kialakítása és működtetése	
2.1.4 Információhoz jutás lehetőségeinek fejlesztése (WIFI-falu)	
2.2 Szociális gazdaságfejlesztés	
2.2.1 Az apróbb településeken 5-10 embert foglalkoztató szociális alapon működő vállalkozások létrejöttének segítése (erdészet, raklap- és ládagyártás, foglalkoztatási társaságok) és hálózatban működtetése	
3. Egészségügy fejlesztés	
3.1 Járóbeteg központ elindításához szükséges szakemberképzés és eszközbeszerzés	
3.2 Hátrányos helyzetű lakosság számára életmódprogramok kialakítása és működtetése	
4. Szociális fejlesztés	
4.1 Kistérségi szintű bentlakásos szociális, gyermekjóléti- és gyermekvédelmi intézmények kialakítása, bővítése és működtetése	
4.2 Település szintű szociális intézmények fejlesztése	
5. Gazdaságfejlesztés	
5.1 Infrastrukturális fejlesztések a gazdasági fejlődés feltételeinek megteremtése érdekében	
5.1.1 Iparterület előkészítés elsősorban mezőgazdasági és élelmiszeripari feldolgozásra, agrárlogisztika	
5.1.2 Térség turisztikai infrastruktúrájának fejlesztése (épített örökség fejlesztése, vízi turizmus a Hernádra és meglévő strandokra alapozva, erdei infrastruktúra fejlesztése)	
5.2 Megújuló erőforrások hasznosítása	
5.2.1 Közintézmények fűtés átalakítása helyben termelt energiahordozókra alapozva	
5.2.2 Mezőgazdasági melléktermékek másodlagos hasznosítása	
5.2.3 Térség ásvány- és termásvízkezelésének hasznosítása	
5.3 Fenntartható fejlődésért központ	
5.3.1 Térségi szervezethez szintjének növelése, tréning- és konferenciaközpont, marketingcentrum, partnerség-építés, információs központ	
5.3.2 Abaúji minősített termékcsaládjának kifejlesztése	
6. Településfejlesztés	
6.1 Kistelepülések fejlesztése	
6.1.1 Szennyvíz (2000 lakos alatti településeken)	
6.1.2 Belterületi utak fejlesztése	
6.1.3 Közvilágítás fejlesztése	
6.1.4 Közfunkciókat ellátó épületek fejlesztése	
6.2 Városok fejlesztése	